

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-481/21-1

Lieta C-481/21

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2021. gada 4. augusts

Iesniedzējtiesa:

Verwaltungsgericht Wiesbaden (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 30. jūlijs

Prasītājs:

TX

Atbildētāja:

Vācijas Federatīvā Republika

[..]

**VERWALTUNGSGERICHT WIESBADEN [VĪSBĀDENES
ADMINISTRATĪVĀ TIESA]**

LĒMUMS

administratīvajā lietā

TX,

[..]

prasītājs

[..]

pret

Vācijas Federatīvo Republiku,
ko pārstāv *Bundeskriminalamt Wiesbaden* [Vīsbādenes Federālais
kriminālpolicijas birojs],
[..]

atbildētāja,

par

datu aizsardzības tiesībām

Verwaltungsgericht Wiesbaden – 6. palāta – [..]

[..]

[..] 2021. gada 30. jūlijā nolēma:

I. Apturēt tiesvedību;

**II. atbilstoši LESD 267. pantam iesniegt Eiropas Savienības Tiesai šādus
jautājumus prejudiciāla nolēmuma sniegšanai:**

1) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L, 2016. gada 4. maijs, 119. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva (ES) 2016/680”), 15. panta 3. un 1. punkts, lasot tos kopā ar 14. pantu un ņemot vērā Direktīvas (ES) 2016/680 54. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem tiek pieļauts valsts tiesiskais regulējums:

a) saskaņā ar kuru kopīgas atbildības par datu apstrādi gadījumā iestāde, kas faktiski ir atbildīga par uzglabātajiem datiem, nav jānorāda; un

b) kas turklāt pieļauj situāciju, kad tiesai netiek sniegts piekļuves atteikuma pamatojums pēc būtības?

2) Ja atbilde uz 1.a) un 1.b) jautājumu ir apstiprinoša, vai Direktīvas (ES) 2016/680 15. panta 3. un 1. punkts ir saderīgi ar tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kas izriet no Pamattiesību hartas 47. panta, lai gan tādējādi tiesai tiek liegta iespēja:

a) saskaņā ar valsts procesuālajām normām daudzpakāpju administratīvajā procesā pieaicināt iestāties lietā vēl vienu dalībnieci iestādi, kas faktiski ir atbildīgā iestāde un kurai ir jānodod sava piekrišana piekļuves sniegšanai; un

- b) pēc būtības pārbaudīt to, vai ir konstatējami piekļuves atteikuma priekšnosacījumi un vai iestāde, kas ir atteikusies nodrošināt piekļuvi, tos ir pareizi piemērojuši?
- 3) Vai, atsakoties nodrošināt piekļuvi un tādējādi liedzot izmantot efektīvu tiesību aizsardzības līdzekli saskaņā ar Pamattiesību hartas 47. pantu, tiek prettiesiski ierobežota brīvība izvēlēties profesiju atbilstoši Pamattiesību hartas 15. pantam, ja uzglabātā informācija tiek izmantota, lai nepieļautu, ka datu subjekts veic viņa vēlamo darbu iespējama drošības riska dēļ?

Pamatojums

I.

- 1 Prasītājs vēlas piekļūt datiem, kas par viņu tiek glabāti pie atbildētājas *INPOL* sistēmā. *INPOL* sistēma ir kopīga procedūra saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/680 21. pantu, kas ietilpst Federālā kriminālpolicijas biroja (turpmāk tekstā – “*BKA*”) kā centrālās iestāde kompetencē (*BKAG* – Vienotā policijas informācijas sistēma, 2. panta 3. punkts). Saistībā ar policijas informācijas sistēmu atbildība no datu aizsardzības viedokļa par centrālajā iestādē (proti, *BKA*) glabāto datu vākšanas likumību, ievades pieļaujamību, kā arī precizitāti un aktualitāti atbildīgas ir iestādes, kuras tos tieši ievada *INPOL* sistēmā. Šajā ziņā ir jābūt iespējai identificēt atbildīgo iestādi (*BKAG* 31. panta 2. punkts). Papildus *Bundesdatenschutzgesetz* [Federālā datu aizsardzības likuma] 57. un 58. pantā paredzētajām datu subjekta tiesībām saistībā ar datu apstrādi policijas informācijas sistēmai ir raksturīgs tas, ka tādu datu gadījumā, kas tiek apstrādāti policijas informācijas sistēmā (šajā gadījumā: *INPOL*), Federālais kriminālpolicijas birojs nodrošina piekļuvi saskaņā ar *BKAG* 57. pantu, saņemot attiecīgās iestādes **piekrišanu**, kura ir atbildīga par datu aizsardzību saskaņā ar 31. panta 2. punktu (*BKAG* 84. panta 1. punkta pirmais teikums).
- 2 Šajā tiesvedībā par prasītāju, viņam piesakoties uz apsarga vakanci mūzikas festivālā, tika veikta drošības pārbaude. Drošības izmeklēšanas laikā atklājās, ka prasītājs ir “pozitīvs”, kas nozīmēja, ka viņa kandidatūra tika noraidīta. Ņemot vērā minēto, prasītājs lūdza nodrošināt piekļuvi saistībā ar viņa personu *INPOL* sistēmā uzglabātajiem datiem. Federālais kriminālpolicijas birojs sniedza daļēju informāciju saistībā ar 2017. gada 24. martā nodarītiem dzīvībai bīstamiem miesas bojājumiem [...]. *Landeskriminalamt Nordrhein-Westfalen* [Ziemeļreinas-Vestfālenes federālās zemes Kriminālpolicijas birojam] kā atbildīgajai iestādei, ņemot vērā prasītāja lūgumu iebildumu procesā pēc daļējas informācijas saņemšanas, būtu bijis atkal jādzēš šis datums no *INPOL* sistēmas. Turpretim saskaņā ar *Landrat* [Administratīvā dienesta] kā *Kreispolizeibehörde Herford* [Herfordas apgabala policijas iestādes] 2020. gada 29. jūlija vēstuli datu dzēšanas pārbaudes datums ir 2027. gada 31. maijs.

- 3 Turklāt prasītājs tika informēts, ka par viņu tiek uzglabāti vēl citi dati. Izsverot vispārējās informācijas intereses uz piekļuvi datiem, kas tiek glabāti saistībā ar viņa personu, un datu glabājošās iestādes interesi paturēt slepenībā iepriekš minētos datus, esot ticis secināts, ka šajā lietā prasītāja interesēm uz informāciju ir mazāka nozīme. Šim atteikumam neesot nepieciešams papildu pamatojums.
- 4 Prasītājs 2021. gada 3. aprīlī cēla prasību tiesā, kurai ir jāpieņem nolēmums, par Federālā kriminālpolicijas biroja 2020. gada 3. jūnija lēmumu 2021. gada 2. marta lēmuma par iebildumiem formā. Tiesvedībā un 2021. gada 20. jūlija tiesas sēdē Federālais kriminālpolicijas birojs arī tiesai atteicās sniegt paskaidrojumus par atbildīgo iestādi. Lai gan tiesa skaidri aicināja to darīt, *BKA* to nenorādīja. Tiesas sēdē *BKA* pārstāvis vienīgi paskaidroja, ka *BKA* nav datu turētājs. Arī pamatojums tam, kāpēc nevar sniegt informāciju par šīs nezināmas atbildīgās iestādes glabātajiem datiem, neraugoties uz tiesas lūgumiem tiesas sēdes sagatavošanas laikā un arī tiesas sēdē, tika noraidīts un netika sniegts. Pamatojumam tika tikai norādīts uz informāciju, kas pa šo laiku šķietami tika dzēsta, par dzīvībai bīstamajiem miesas bojājumiem, kuriem esot bijis politisks iemesls. Tomēr šajā ziņā tāpat netika sniegta precīzāka papildu informācija.

II.

1. EIROPAS SAVIENĪBAS PAMATTIESĪBU HARTA (turpmāk tekstā – “Pamattiesību harta”)

5 Pamattiesību hartas 8. pants

Personas datu aizsardzība

1. Ikvienai personai ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību.
2. Šādi dati ir jāapstrādā godprātīgi, noteiktiem mērķiem un ar attiecīgās personas piekrišanu vai ar citu likumīgu pamatojumu, kas paredzēts tiesību aktos. Ikvienam ir pieejas tiesības datiem, kas par viņu savākti, un tiesības ieviest labojumus šajos datos.
3. Atbilstību šiem noteikumiem kontrolē neatkarīga iestāde.

6 Pamattiesību hartas 15. pants

Brīvība izvēlēties profesiju un tiesības strādāt

1. Ikvienai personai ir tiesības strādāt un iesaistīties brīvi izraudzītā vai akceptētā profesijā.
2. Katrs Savienības pilsonis var brīvi meklēt darbu, strādāt, izmantot tiesības veikt uzņēmējdarbību un sniegt dažādus pakalpojumus jebkurā dalībvalstī.

3. Trešo valstu pilsoņiem, kuriem ir atļauja strādāt dalībvalstu teritorijā, ir tiesības uz tādiem pašiem darba apstākļiem, kādi ir Savienības pilsoņiem.

7 Pamattiesību hartas 47. pants

Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu

Ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērojot nosacījumus, kuri paredzēti šajā pantā.

Ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu, atklātu un laikus veiktu lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā. Ikvienai personai ir iespējas saņemt konsultāciju, aizstāvību un pārstāvību.

Juridiskā palīdzība tiek sniegta tiem, kam nav pietiekamu līdzekļu, ciktāl šī palīdzība ir nepieciešama, lai nodrošinātu efektīvu tiesiskuma īstenošanu.

8 Pamattiesību hartas 52. pants

Tiesību un principu piemērošana un interpretēšana

1. Visiem šajā Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, un tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Ievērojot proporcionalitātes principu, ierobežojumus drīkst uzlikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.
2. Šajā Hartā atzītās tiesības, kuras ir paredzētas Līgumos, izmanto saskaņā ar noteiktajiem nosacījumiem un ierobežojumiem.
3. Ciktāl Hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā garantētajām tiesībām, šo tiesību nozīme un apjoms ir tāds pats kā minētajā Konvencijā noteiktajām tiesībām. Šis noteikums neliedz Savienības tiesībās paredzēt plašāku aizsardzību.
4. Ciktāl šajā Hartā ir atzītas pamattiesības, kuru pamatā ir dalībvalstu kopējas konstitucionālās tradīcijas, šīs tiesības interpretē saskaņā ar minētajām tradīcijām.
5. Šīs Hartas noteikumus, kas ietver principus, var ieviest ar likumdevējas varas un izpildvaras aktiem, kurus pieņem Savienības iestādes un struktūras, un ar dalībvalstu aktiem, kad tās, izmantojot attiecīgās pilnvaras, īsteno Savienības tiesību aktus. Hartas noteikumi ir piemērojami tiesā tikai šādu aktu interpretācijā un pieņemot lēmumu par to likumību.
6. Pilnībā ņem vērā valstu tiesību aktus un praksi, kā noteikts šajā Hartā.

7. Savienības un dalībvalstu tiesas pienācīgi ievēro skaidrojumus, kas izstrādāti, lai sniegtu norādes šīs Hartas interpretācijai.

9 Pamattiesību hartas 54. pants

Tiesību ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums

Nekas no šajā Hartā noteiktā nav interpretējams kā tiesības iesaistīties kādā darbībā vai veikt kādu darbību, kas vērsta uz kādu šajā Hartā atzītu tiesību un brīvību iznīcināšanu vai to ierobežošanu lielākā mērā, nekā tas paredzēts Hartā.

2. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI

10 Direktīvas (ES) 2016/680 15. pants – Piekļuves tiesību ierobežojumi

1. Dalībvalstis var pieņemt leģislatīvus pasākumus, ar ko pilnībā vai daļēji ierobežo datu subjekta piekļuves tiesības, ciktāl un tik ilgi, kamēr šāds daļējs vai pilnīgs ierobežojums ir nepieciešams un samērīgs pasākums demokrātiskā sabiedrībā, pienācīgi ņemot vērā attiecīgās fiziskās personas pamattiesības un legītīmās intereses, lai:

- a) novērstu, ka tiek traucētas oficiālas vai juridiskas pārbaudes, izmeklēšanas vai procedūras;
- b) novērstu, ka tiek kaitēts noziedzīgu nodarījumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai vai saukšanai pie atbildības par tiem, vai kriminālsodu izpildei;
- c) aizsargātu sabiedrisko drošību;
- d) aizsargātu valsts drošību;
- e) aizsargātu citu personu tiesības un brīvības.

2. Dalībvalstis var pieņemt leģislatīvus pasākumus, lai noteiktu apstrādes kategorijas, uz kurām pilnībā vai daļēji var attiekties 1. punktā minētie izņēmumi.

3. Gadījumos, kas minēti 1. un 2. punktā, dalībvalstis paredz, ka pārzinis bez nepamatotas kavēšanās rakstiski informē datu subjektu par atteikumu vai ierobežojumiem piekļūt datiem un par atteikuma vai ierobežojuma iemesliem. Šādu informāciju var nesniegt, ja tās sniegšana apdraudētu kādu no 1. punktā noteiktajiem nolūkiem. Dalībvalstis paredz, ka pārzinis informē datu subjektu par iespēju iesniegt sūdzību uzraudzības iestādē vai vērsties tiesā.

11 Direktīvas (ES) 2016/680 21. pants – Kopīgi pārziņi

1. Dalībvalstis paredz, ka, ja divi vai vairāki pārziņi kopīgi nosaka apstrādes nolūkus un līdzekļus, tie ir kopīgi pārziņi. Tie pārredzamā veidā nosaka savus attiecīgos pienākumus, lai nodrošinātu atbilstību šai direktīvai, jo īpaši attiecībā uz datu subjekta tiesību īstenošanu un pārziņu attiecīgajiem pienākumiem sniegt 13. pantā minēto informāciju, tiem savstarpēji vienojoties, – izņemot, ja un ciktāl attiecīgie pārziņu pienākumi ir noteikti Savienības vai dalībvalsts tiesībās, kas piemērojamas pārziņiem. Ar vienošanos nosaka datu subjektu kontaktpunktu. Dalībvalstis var noteikt, kurš no kopīgajiem pārziņiem var darboties kā vienotais kontaktpunkts, lai datu subjekti īstenotu savas tiesības.

2. Neatkarīgi no 1. punktā minētās vienošanās nosacījumiem dalībvalstis var paredzēt, ka datu subjekts atbilstīgi noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, var īstenot savas tiesības attiecībā uz un pret katru pārziņi.

[..]

[Direktīvas 2016/680 15. pants]

4. Dalībvalstis paredz, ka pārziņis dokumentē faktiskos vai juridiskos iemeslus, kuri ir lēmuma pamatā. Minēto informāciju dara pieejamu uzraudzības iestādēm.

12 Direktīvas (ES) 2016/680 54. pants – Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pret pārziņi vai apstrādātāju

Neskarot pieejamos administratīvos vai ārpus tiesību aizsardzības līdzekļus, tostarp tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādē, ievērojot 52. pantu, dalībvalstis datu subjektiem paredz tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ja viņš uzskata, ka viņa tiesības, kas izklāstītas saskaņā ar šo direktīvu pieņemtos noteikumos, ir aizskartas personas datu apstrādes rezultātā, kura neatbilst minētajiem noteikumiem.

Direktīvas (ES) 2016/680 apsvērumi

- 13 (44) Dalībvalstīm būtu jāvar pieņemt legīslatīvus pasākumus, ar kuriem atliek, ierobežo vai nesniedz datu subjektiem informāciju vai pilnībā vai daļēji ierobežo viņu piekļuvi saviem personas datiem, ciktāl un kamēr šāds pasākums, pienācīgi ņemot vērā attiecīgās fiziskās personas pamattiesības un legītimās intereses, ir nepieciešams un samērīgs demokrātiskā sabiedrībā, lai novērstu, ka tiek traucētas oficiālas vai juridiskas pārbaudes, izmeklēšana vai procedūras, lai novērstu, ka tiek ietekmēta noziedzīgu nodarījumu novēršana, izmeklēšana atklāšana vai saukšana pie atbildības par tiem vai kriminālsodu izpilde, lai pasargātu sabiedrisko drošību vai valsts drošību vai lai pasargātu citu personu tiesības un brīvības. Pārziņim, veicot konkrētu un katra atsevišķa gadījuma pārbaudi, būtu jānovērtē, vai piekļuves tiesības būtu daļēji vai pilnībā jāierobežo.

- 14 (45) Visi piekļuves atteikumi vai ierobežojumi būtu principā rakstiski jāsniedz datu subjektam un jāiekļauj faktiskie vai juridiskie iemesli, uz kuriem lēmums balstās.
- 15 (46) Jānodrošina datu subjekta jebkādu tiesību ierobežojumu atbilstība hartai un ECTK, kā tas interpretēts attiecīgi Tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā, un jo īpaši jānodrošina minēto tiesību un brīvību būtības ievērošana.
- 16 (47) Fiziskai personai vajadzētu būt tiesībām panākt, lai neprecīzi personas dati, kas uz to attiecas, tiktu laboti, jo īpaši, ja tie attiecas uz faktiem, un tiesībām uz datu dzēšanu, ja šādu datu apstrāde pārkāpj šo direktīvu. Tomēr tiesībām uz datu labošanu nebūtu jāietekmē, piemēram, liecinieka liecības saturs. Fiziskai personai vajadzētu būt arī tiesībām uz apstrādes ierobežošanu, ja tā apstrīd personas datu precizitāti un ja par to precizitāti vai neprecizitāti nav iespējams pārliecināties, vai ja personas dati jā saglabā kā pierādījumi. Jo īpaši – tā vietā, lai dzēstu personas datus, būtu jāierobežo to apstrāde, ja konkrētā gadījumā ir pamatots iemesls uzskatīt, ka dzēšana varētu ietekmēt datu subjekta leģitīmās intereses. Šādā gadījumā dati, kuri ir ierobežoti, būtu jāapstrādā tikai nolūkā, kura dēļ tie netika dzēsti. Personas datu apstrādes ierobežošanas metodes cita starpā varētu ietvert izvēlēto datu pārvietošanu uz citu apstrādes sistēmu, piemēram, arhivēšanas nolūkos, vai izvēlēto datu padarīšanu par nepieejamiem. Automatizētās kartotēkās apstrādes ierobežojums principā būtu jānodrošina ar tehniskiem līdzekļiem. Tas, ka apstrāde ir ierobežota, būtu jānorāda sistēmā tā, lai būtu skaidrs, ka personas datu apstrāde ir ierobežota. Par šādu personas datu labošanu vai dzēšanu, vai apstrādes ierobežošanu būtu jāpaziņo saņēmējiem, kuriem šie dati ir atklāti, un kompetentajām iestādēm, no kurām tika iegūti neprecīzie dati. Pārziņiem būtu arī jāatturas no šādu datu turpmākas izplatīšanas.

3. Gesetz über das Bundeskriminalamt und die Zusammenarbeit des Bundes und der Länder in kriminalpolizeilichen Angelegenheiten [Likums par Federālo kriminālpolīcijas biroju, kā arī Federācijas un zemju sadarbību kriminālpolīcijas jautājumos] (Bundeskriminalamtgesetz – BKAG), [..]

17 BKAG 2. panta 3. punkts – Centrālā iestāde

[..]

3. Federālais kriminālpolīcijas birojs kā centrālā iestāde uztur vienotu policijas informācijas sistēmu saskaņā ar šī likuma noteikumiem.

18 BKAG 31. panta 2. punkts – Atbildība par datu aizsardzību policijas informācijas sistēmā

[..]

2. ¹Policijas informācijas sistēmā atbildīgas par datu aizsardzību saistībā ar centrālajā iestādē glabātajiem datiem, it īpaši datu vākšanas likumību, ievadīšanas

pieļaujamību, kā arī precizitāti vai aktualitāti, ir iestādes, kas tieši ievada datus.
²Atbildīgajai iestādei ir jābūt identificējamai. ³Atbildīga par piekļuves pieļaujamību automatizētā procesā ir saņēmēja iestāde.

19 **BKAG 84. pants – Datu subjekta tiesības**

1. ¹Papildus Federālā datu aizsardzības likuma 57. un 58. pantā paredzētajām datu subjekta tiesībām saistībā ar datu apstrādi policijas informācijas sistēmai ir raksturīgs tas, ka tādu datu gadījumā, kas tiek apstrādāti policijas informācijas sistēmā, Federālais kriminālpolicijas birojs nodrošina piekļuvi saskaņā ar **BKAG 57. pantu**, saņemot attiecīgās iestādes piekrišanu, kura ir atbildīga par datu aizsardzību saskaņā ar 31. panta 2. punktu. ²Ja savā federālās zemes sistēmā ietilpstošu informāciju sniedz federālās zemes kriminālpolicijas birojs, tas var papildus norādīt uz federālās zemes policijas informācijas sistēmā ievadītiem datiem. ³Labojot un dzēšot personas datus, kā arī ierobežojot to apstrādi, pirmo teikumu piemēro *mutatis mutandis* tādu datu gadījumā, kas tiek apstrādāti policijas informācijas sistēmā.

4. 2017. gada 30. jūnija Federālais datu aizsardzības likums (turpmāk tekstā – “BDSG”) [..], kurā grozījumi ir izdarīti ar 2021. gada 23. jūnija likuma [..] 10. pantu

20 **BDSG 57. pants – Piekļuves tiesības**

[..]

4. Pārzinis, ievērojot 56. panta 2. punktā paredzētos nosacījumus, var atteikt 1. punkta pirmajā teikumā paredzēto piekļuvi vai daļēji vai pilnībā ierobežot 1. punkta otrajā teikumā minēto piekļuvi.

[..]

6. ¹Pārzinim ir nekavējoties rakstveidā jāinformē datu subjekts par piekļuves atteikumu vai ierobežojumu. ²Minētais nav spēkā, ja jau ar šīs informācijas sniegšanu būtu radīts risks 56. panta 2. punkta izpratnē. ³Informācijas sniegšana saskaņā ar pirmo teikumu ir jāpamato, ja vien pamatojuma izpaušana neapdraudētu mērķi, kas ir jāasniedz ar piekļuves atteikumu vai ierobežojumu.

7. ¹Ja datu subjekts saskaņā ar 6. punktu tiek informēts par piekļuves atteikumu vai ierobežojumu, tas savas tiesības uz informāciju var īstenot arī ar Federācijas pilnvarotā speciālista palīdzību. ²Pārzinim datu subjekts ir jāinformē par šo iespēju, kā arī par to, ka viņš atbilstoši 60. pantam var vērsties pie Federācijas pilnvarotā speciālista vai var lūgt tiesību aizsardzību tiesā. ³Ja datu subjekts izmanto savas tiesības saskaņā ar pirmo teikumu, informācija pēc viņa pieprasījuma ir jāsniedz federācijas pilnvarotajam speciālistam, ja vien kompetentā augstākā federatīvā iestāde konkrētajā lietā nekonstatē, ka šādi tiktu apdraudēta Federācijas vai federālās zemes drošība. ⁴Federācijas pilnvarotajam

pārstāvim ir jāinformē datu subjekts vismaz par to, ka ir tikušas veiktas visas nepieciešamās pārbaudes vai ka pārbaudi ir veicis viņš. ⁵Šajā paziņojumā var būt iekļauta informācija par to, vai ir tikuši konstatēti datu aizsardzības pārkāpumi. ⁶No Federācijas pilnvarotā speciālista paziņojuma, ko tas sniedzis datu subjektam, nedrīkst ļaut izdarīt secinājumus par pārziņa rīcībā esošo informāciju, ja tas nepiekrīt plašākai piekļuvei. ⁷Pārzinis drīkst nepiekrīt tikai tiktāl un tik ilgi, kamēr tas saskaņā ar 4. punktu varētu atteikt vai ierobežot piekļuvi. ⁸Federācijas pilnvarotais speciālists arī informē datu subjektu par viņa tiesībām vērsties tiesā.

8. Pārzinim ir jādokumentē faktiskie vai juridiskie iemesli, kuri ir lēmuma pamatā.

21 **BDSG 56. pants – Informācijas sniegšana datu subjektiem**

1. Ja datu subjektu informēšana par viņiem savākto personas datu apstrādi ir paredzēta vai pieprasīta īpašos tiesību aktos, jo īpaši konfidenciālu pasākumu gadījumā, šajā paziņojumā ir jāietver vismaz šāda informācija:

- 1) 55. pantā minētā informācija;
- 2) apstrādes juridiskais pamats;
- 3) laikposms, cik ilgi personas dati tiks glabāti, vai – ja tas nav iespējams – kritēriji, kas ir minētā laikposma noteikšanas pamatā;
- 4) vajadzības gadījumā personas datu saņēmēju kategorijas; un
- 5) ja nepieciešams, papildu informācija, jo īpaši tad, ja personas datus vāc bez datu subjekta ziņas.

2. Šī panta 1. punktā minētajos gadījumos pārzinis var atlikt paziņojuma sniegšanu, to ierobežot vai to nesniegt, tiktāl un tik ilgi, kamēr pretējā gadījumā tiktu apdraudēta:

- 1) 45. pantā minēto pienākumu izpilde;
- 2) sabiedrības drošība; vai
- 3) trešo personu tiesiskās intereses,

ja interese novērst šos riskus ir svarīgāka par datu subjekta informācijas interesi.

2. *Verwaltungsgerichtsordnung* [Administratīvā procesa likums] (turpmāk tekstā – “VwGO”)

22 **VwGO 65. panta 2. punkts**

[..]

10

2. Ja strīdīgajās tiesiskajās attiecībās trešās personas ir iesaistītas tādējādi, ka lēmumu arī attiecībā uz tām var pieņemt tikai kopīgi, tās ir jāpieaicina iestāties lietā (nepieciešamais uzaicinājums).

23 *VwGO* 99. panta 2. punkts

[..]

2. Pēc lietas dalībnieka pieteikuma *Oberverwaltungsgericht* [Augstākā administratīvā tiesa] bez mutvārdu paskaidrojumu uzklaušanās pieņem nolēmumu, kurā tā konstatē, vai atteikums izsniegt dokumentus vai materiālus, pārsūtīt elektroniskos dokumentus vai nodrošināt piekļuvi informācijai ir likumīgs. Ja centrālā federālā iestāde liedz izsniegt, pārsūtīt dokumentus vai piekļuvi informācijai ar pamatojumu, ka dokumentu, materiālu, elektronisko dokumentu vai informācijas izpaušana nelabvēlīgi ietekmē federālās intereses, lietu izlemj *Bundesverwaltungsgericht* [Federālā Administratīvā tiesa]; minētais ir spēkā arī tad, ja *Bundesverwaltungsgericht* saskaņā ar 50. pantu ir piekritība skatīt lietu pēc būtības. Pieteikums ir jāiesniedz tiesā, kurai ir piekritība skatīt lietu pēc būtības. Tā pieteikumu un lietas materiālus nodod saskaņā ar 189. pantu piekritīgajam iztiesāšanas sastāvam. Augstākajai uzraudzības iestādei pēc šī iztiesāšanas sastāva pieprasījuma ir jāiesniedz saskaņā ar 1. punkta otro teikumu neiesniegtie dokumenti vai materiāli, jānosūta elektroniskie dokumenti un jānodrošina piekļuve informācijai. Tai ir jāiestājas lietā. Tiesvedībai ir piemērojamas materiālās normas par konfidencialitāti. Gadījumā, ja tās nevar ievērot vai arī kompetentā uzraudzības iestāde apgalvo, ka īpaši konfidencialitātes iemesli liedz nodot tiesai dokumentus vai materiālus vai pārsūtīt tai elektroniskos dokumentus, piektajā teikumā paredzēto iesniegšanu vai pārsūtīšanu nodrošina, dokumentus, materiālus vai elektroniskos dokumentus nododot tiesas rīcībā augstākās uzraudzības iestādes izvēlētās telpās. 100. pants nav piemērojams materiāliem un elektroniskiem dokumentiem, kas iesniegti atbilstoši piektā teikuma noteikumiem, un īpašajiem iemesliem, kas izvirzīti saskaņā ar astotā teikuma noteikumiem. Tiesas locekļiem ir jāievēro konfidencialitāte; lēmuma pamatojums nedrīkst ļaut identificēt konfidencialo dokumentu, materiālu, elektronisko dokumentu un informācijas veidu un saturu. Tiesai nepiederošam personālam ir piemērojamas normas par personāla drošību. Ja *Bundesverwaltungsgericht* vēl nav izlēmusi, nolēmumu ka tādu var apstrīdēt, iesniedzot apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzību par *Oberverwaltungsgericht* lēmumu izskata *Bundesverwaltungsgericht*. Apelācijas procesam *mutatis mutandis* piemēro 4.-11. teikumu.

III.

24 Saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/680 54. pantu datu subjektam ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, kā tas ir reglamentēts Pamattiesību hartas 47. panta 1. punktā. Efektīva tiesību aizsardzība ir iespējama tikai tad, ja tiesai ir iespējams pārbaudīt iestādes lēmumu. Minētā priekšnosacījums ir pamatots piekļuves atteikums un kopīgas procedūras gadījumā, kā tas ir šajā gadījumā saistībā ar

INPOL sistēmu, tiek norādīta atbildīgā iestāde, kura ir atbildīga par strīda pamatā esošajiem datiem un ir iebildusi pret piekļuvi. Tai ir jāsniedz sava piekrišana piekļuvei vai, tieši pretēji, kā šajā gadījumā, jāatsaka. Atbildīgā iestāde “daudzpakāpju” administratīvajā aktā ir obligātā dalībiece un ir arī obligāti jāpieaicina administratīvajā procesā (*VwGO* 65. panta 2. punkts), jo piekrišanas prettiesiska atteikuma gadījumā tiesai tas ir jāaizstāj ar spriedumu. Tas tāpēc, ka bez nepieciešamās piekrišanas *BKA* nedrīkstētu nodrošināt piekļuvi (*BKAG* 84. panta 1. punkta pirmais teikums). Tomēr, ja tiesai tiesvedībā par piekļuvi atbildīgā iestāde jau netiek norādīta, tā nevar to pieaicināt un nevar pieņemt tai saistošu lēmumu par piekrišanas atteikumu.

- 25 Ja administratīvās tiesas nevar pārbaudīt administratīvo rīcību atteikuma norādīt pamatojumu dēļ, tiesību aizsardzības garantija ir jānodrošina, apmierinot prasību (*VG Wiesbaden [Verwaltungsgericht Wiesbaden, Vīsbādenes Administratīvās tiesas]* pastāvīgā judikatūra, skat. spriedumus, 2016. gada 15. februāris – 6 K 1328/14.WI –, *juris*, 27. punkts, 2015. gada 4. septembris – 6 K 687/15.WI –, *juris*, 36. punkts, kā arī 2021. gada 26. marts – 6 K 59/20.WI; šādi arī *VG Köln [Verwaltungsgericht Köln, Ķelnes Administratīvās tiesas]* 2019. gada 18. aprīļa spriedums – 13 K 10236/16, *juris*, 54. punkts). Taču tas šajā lietā nav iespējams, jo faktiski atbildīgās iestādes piekrišanu, ja tā nav saņēmusi nepieciešamo uzaicinājumu, nevar aizstāt juridiski saistošā veidā. Šajā ziņā šī lieta atšķiras no lietām, par kurām ir ticis lemts līdz šim un kuru gadījumā ir tikusi atteikta “vienīgi” piekļuve datiem kā tāda, taču atbildīgā iestāde ir bijusi norādīta. *VwGO* neietver procesuālu noteikumu, kas būtu piemērojams šajā lietā. *VwGO* 99. panta 2. punktā ir ietverta tikai t.s. slēgtās apspriedes procedūra, ja ir atteikts iesniegt iestāžu aktus. Šajā gadījumā pēc paziņojuma par atteikumu piekļūt informācijai, kas gan arī būtu jāpamato, būtu iespējama pieteikuma iesniegšana un pārbaude *Bundesverwaltungsgericht*.
- 26 Tomēr šajā lietā vēl pirms piekļuves pēc būtības vai attiecīgi tās atteikuma pārbaudes iespējas runa ir par norādi uz atbildīgo iestādi, par kuras datiem ir runa *INPOL* sistēmā. Tā nav zināma, un Federālais kriminālpolicijas birojs atsakās arī tiesai norādīt, par kuru iestādi ir runa. Valsts likumdevējs, proti, ir transponējis Direktīvas (ES) 2016/680 21. panta 1. punktu tiktāl, ka saskaņā ar *BDSG* 57. pantu pārzinis ir atbildīgs par piekļuvi par datu subjektu savāktajiem datiem vai attiecīgi tās atteikumu un atbilstoši *BKAG* 84. panta 1. punkta pirmajam teikumam Federālais kriminālpolicijas birojs ir pārejo par piekļuvi atbildīgo iestāžu “balss”. Tomēr šai piekļuvei **ir nepieciešama** attiecīgās atbildīgās iestādes **piekrišana**.
- 27 Taču atteikšanās sniegt informāciju par faktiski atbildīgo iestādi, kas iebilst pret piekļuvi tās datiem un atsakās dot piekrišanu, ir plašāka par pašas piekļuves ierobežojumu saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/680 15. pantu. Tas tāpēc, ka tādējādi tiesai tiek pilnībā liegta iespēja īstenot efektīvu pārbaudi tiesā. Tā tas ir it īpaši gadījumā, ja šis atteikums nekādi netiek pamatots vai attiecīgi pamatojums aprobežojās vien ar vispārīgām frāzēm par iestāžu funkciju apdraudēšanu un risku novēršanu. Līdz ar to tiek atstāstīts likuma teksts, bet tiesai informācijas trūkuma

dēļ tiek pilnībā liegta subsumēšana šai tiesību normai un iestādes veiktās subsumpcijas pareizības pārbaude.

- 28 Ja tiek veikts salīdzinājums ar atteikumu iesniegt lietas materiālus administratīvajā procesā, tad pamatojums, kas atspoguļo tikai likumā paredzēto atteikuma būtību, neatbilstu prasībām, kāds tas ir nepieciešams saistībā ar paziņojumu par atteikumu piekļūt informācijai saskaņā ar *VwGO* 99. panta 2. punktu. Šajā lietā ir jāpiebilst, ka iestāde, kas patiesībā sniedz pamatojumu, paliek anonīma, kas nozīmē, ka tā nemaz nevarētu sniegt vai pamatot paziņojumu par atteikumu piekļūt informācijai saskaņā ar *VwGO* 99. panta 1. punkta otro teikumu. Tomēr piekļuves iestāžu aktiem atteikuma gadījumā efektīvas tiesību aizsardzības nodrošināšanai ir vismaz jāsniedz derīgs paziņojuma par atteikumu piekļūt informācijai pamatojums (*BVerwG* [*Bundesverwaltungsgericht*, Federālās administratīvās tiesas 2020. gada 14. decembra spriedums – 6 C 11.18, 27. punkts un tajā minētās atsauces).
- 29 Lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību, iestādei, kas atsaka piekļuvi, ir ticami un detalizēti jāizklāsta atteikuma pamatu esamība saskaņā ar *BDSG* 56. panta 2. punktu, lasot to kopā ar 57. panta 4. punktu. Šīm prasībām atbilstošs pamatojums būtu pietiekams, lai pierādītu piekļuves atteikuma pamatotību (*HessVGH* [*Hessischer Verwaltungsgerichtshof*, Hesenes federālās zemes Augstākās administratīvās tiesas] 2019. gada 20. oktobra spriedums – 10 A 2678/18.Z; par iepriekš spēkā esošajām tiesībām *HessVGH* 2018. gada 17. aprīļa spriedums – 10 A 1991/17). Šajā ziņā nepietiek ar tikai likumiska pamatojuma atstāstu vai aprakstu (*BVerwG* 1982. gada 29. oktobra lēmums – 4 B 172/82, [...] 6. punkts; *VG Wiesbaden* 2021. gada 26. marta spriedums – 6 K 59/20.WI).
- 30 Federālais kriminālpolicijas birojs un nezināmā iestāde – kas var būt tikai policijas iestāde – interpretē valsts tiesības tik plaši, ka transponētās valsts tiesību normas, kas izriet no Direktīvas (ES) 2016/680, nonāk pretrunā ar ieinteresētās personas tiesību un brīvību būtību.
- 31 Šajā ziņā ir jāņem vērā, ka ievadīšana *INPOL* pilnīgi acīmredzami ir radījusi sava veida aizliegumu īstenot profesionālo darbību, veicot t.s. drošības pārbaudi, kuras gadījumā citu starpā tika izmantoti *INPOL* dati. Tādējādi tika pārkāpts Pamattiesību hartas 15. pants, saskaņā ar kuru ikvienai personai ir tiesības strādāt un iesaistīties brīvi izraudzītā vai akceptētā profesijā. Prasītājs arī nevar aizstāvēties pret šo “aizliegumu īstenot profesionālo darbību”, jo viņam netiek sniegta informācija par to, kura atbildīgā iestāde ir veikusi “negatīvu” ierakstu, un vēl jo mazāk par to, kurš ieraksts šajā gadījumā liedz darboties vēlamajā profesijā. Tāpat nav iespējams pārbaudīt to, vai ieraksts vispār ir likumīgs.
- 32 Iesniedzējtiesai nav iespējams veikt iestādes lēmuma efektīvu pārbaudi, jo atbildīgā iestāde, atsaucoties uz valsts tiesību normu, atteiks piekļuvi arī tiesai, un tiesa neredz iespēju nodrošināt efektīvu tiesību aizsardzību pārbaudes pēc būtības izpratnē. Jāpiebilst, ka, atsakoties nosaukt atbildīgo iestādi, tiek izjaukts arī tādu administratīvajā procesā paredzēto mehānismu līdzsvars kā šajā gadījumā

nepieciešamais uzaicinājums iestāties lietā. Nav valsts tiesību normas, kas ļauj tiesai nepieciešamas pieaicināšanas iestāties lietā gadījumā atturēties no tās konfidencialitātes apsvērumu dēļ.

- 33 Līdz ar to efektīva tiesību aizsardzība ir izslēgta divējādā ziņā un ir konstatējams arī ECPAK 6. pantā paredzēto tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu pārkāpums.
- 34 Šajā ziņā tiesas, kurai ir jāpieņem nolēmums, ieskatā atteikums norādīt galu galā atbildīgo iestādi, turklāt nenorādot nekādu loģisku pamatojumu, ir pārāk plaša Direktīvas (ES) 2016/680 15. panta interpretācija, taču to valsts likumdevējs ir pieļāvis, pieņemdam ļoti plašo tiesisko regulējumu *BDSG* 57. panta 6. punktā, lasot to kopā ar 56. pantu, kas nozīmē, ka valsts tiesiskais regulējums ļoti plašajā atbildētājas sniegtajā interpretācijā ir pretrunā Pamattiesību hartas 8., 15., 47., 52. un 54. pantam, kā arī Direktīvas (ES) 2016/680 14., 15. un 54. pantam.

IV.

- 35 Lēmums nav pārsūdzams.

[..]